

RAPPORT SEMESTRIEL

SUR LA MISE EN ŒUVRE DE L'UNCRPD

RÔLE DU SPF SÉCURITÉ SOCIALE COMME POINT FOCAL FÉDÉRAL ET MÉCANISME DE COORDINATION POUR LA CONVENTION DE L'ONU RELATIVES AUX DROITS DES PERSONNES HANDICAPÉES

Service public fédéral
Sécurité sociale

.be

24 februari 2014

Semestrieel verslag over de werking van het federale en interfederale coördinatiemechanisme opgericht bij de FOD Sociale Zekerheid – DG Beleidsondersteuning, overeenkomstig artikel 33.1 van het VN Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap

1. Inleiding

Dit rapport is het derde verslag dat de FOD Sociale Zekerheid als focal point UNCRPD voor het federale niveau en als interfederaal (in relatie met de gemeenschappen en gewesten) coördinatiemechanisme opstelt¹. Dit derde verslag bevat een overzicht van wat het (federaal en interfederaal) coördinatiemechanisme in de tweede helft van 2013 ondernomen heeft.

2. FOD Sociale zekerheid als federaal focal point

Om uitvoering te geven aan de implementatie van het UNCRPD op federaal niveau, werkt het coördinatiemechanisme nauw samen met de aanspreekpunten “handicap” die bij elke federale overheidsinstantie (Federale Overheidsdienst, Programmatorische Overheidsdienst, wetenschappelijke instelling en parastatale instellingen) aangesteld werden, overeenkomstig de beslissingen van de federale regering².

Hieronder wordt meer in detail toegelicht welke acties de FOD Sociale Zekerheid in dit kader ondernomen heeft.

2.1. Coördinatie van de acties van de federale aanspreekpunten – Permanent netwerk – Ondersteuning van de federale aanspreekpunten

2.1.1. Aanspreekpunten “handicap”

Alle 43 federale instanties hebben een aanspreekpunt “handicap” aangeduid. Sinds het vorige zesmaandelijks verslag hebben zich wel een aantal wijzigingen voorgedaan³.

2.1.2. Studiedag

Op 17 oktober 2013 werd een studiedag georganiseerd voor de “politieke” en “administratieve” aanspreekpunten “handicap”. Vermits gebleken was dat er bij de aanspreekpunten nog steeds onduidelijkheid bestond over hun functie en taken en vooral over hoe zij concrete invulling kunnen geven aan het principe van “handistreaming”, werden op de studiedag een aantal voorbeelden uit de praktijk toegelicht. Verder kwam ook de samenwerking met de andere actoren aan bod, d.w.z. de samenwerking met het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding als onafhankelijk mechanisme (artikel 33.2 UNCRPD) en de samenwerking met de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap vanuit het maatschappelijk middenveld (artikel 33.3 UNCRPD).

¹ Voor het eerste verslag, zie <http://www.socialsecurity.fgov.be/docs/nl/publicaties/uncrpd/uncrpd-rapport-2013-1-nl.pdf>

Voor het tweede verslag, zie <http://www.socialsecurity.fgov.be/docs/nl/publicaties/uncrpd/uncrpd-rapport-2013-2-nl.pdf>

² Beslissingen van de ministerraad van 20 juli 2011 en 12 mei 2012.

³ Zie bijlage 1 voor een actueel overzicht.

Tot slot werd ook aandacht besteed aan de raakvlakken met andere domeinen, met name de tewerkstelling van personen met een handicap binnen de federale overheid en de toepassing van het principe van gender mainstreaming. Daarvoor werd een beroep gedaan resp. op de cel Diversiteit van de FOD P&O en op het Instituut voor Gelijkheid van Vrouwen en Mannen.

2.1.3. Informatiesessies - Sensibilisering

Een goede informatie over het bestaan van het UNCRPD en van de verschillende verplichtingen en bepalingen ervan is onontbeerlijk om tot een daadwerkelijke implementatie van het UNCRPD te komen. Daarom biedt de FOD Sociale Zekerheid aan de contactpunten handicap aan om informatiesessies in te richten voor de ambtenaren van de verschillende administraties. Dit is immers een goed middel niet alleen om de nodige informatie over het UNCRPD te verspreiden maar ook om de collega's van de administratie bewust te laten maken van de bepalingen van het UNCRPD.

Dergelijke informatiesessies werden georganiseerd

- Op 10 september 2013 bij de FOD P&O, voor het federale netwerk "Diversiteit"
- Op 18 oktober 2013 bij Defensie, voor hun stuurgroep diversiteit
- Op 19 november 2013 bij de FOD Justitie.

In het augustus nummer van Fedra verscheen een artikel over het UNCRPD en de werking van de administratieve aanspreekpunten "Een werkplek voor mensen met een handicap".

2.1.4. Brochure

Begin december 2013 heeft de FOD Sociale zekerheid een brochure gepubliceerd "*Handistreaming op federaal niveau. Hoe het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap toepassen?*"⁴.

Deze brochure werd opgesteld in samenwerking met de beleidscel van de Staatsecretaris voor Personen met een handicap en de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap, en is het resultaat van een denk- en uitwisselingsoefening op basis van de vragen en suggesties van de aanspreekpunten handicap bij de federale administraties en kabinetten. Naast algemene informatie over het UNCRPD en de bij de uitvoering ervan betrokken actoren, bevat de brochure een aantal concrete actiepunten en een checklist die de aanspreekpunten in aanmerking kunnen nemen, bij het ontwikkelen en implementeren van beleid en bij de invoering van handistreaming in de werking van hun administratie.

2.1.5. Contacten

De FOD Sociale Zekerheid heeft verschillende contacten gehad met de FOD Buitenlandse zaken, gezien zijn functie als coördinator voor Europese dossiers en internationale verdragen (Coormulti, COHOM, rapportages, ...) en met de directie-generaal "Handicap" van de FOD Sociale Zekerheid, omwille van haar expertise op het vlak van handicap.

Tevens werden contacten gelegd

- met het Instituut voor Gelijkheid van Vrouwen en Mannen, gezien de rol die deze instelling heeft op vlak van gender mainstreaming en de gelijklopende taken;

---

⁴ Zie <http://www.socialsecurity.fgov.be/docs/nl/publicaties/uncrpd/uncrpd-rapport-be-nl.PDF>

- met de FOD P&O, omwille van zijn expertise op vlak van human resources management en zijn betrokkenheid bij de begeleidingscommissie voor de tewerkstelling van personen met een handicap in de federale overheid.

2.1.6. Vragenlijsten

De FOD Sociale Zekerheid betreft de aanspreekpunten van de betrokken overheidsdiensten om te antwoorden op onderzoeken of vragenlijsten die van Europese of internationale instanties uitgaan en die betrekking hebben op bepalingen uit het UNCRPD; op basis van de verkregen informatie wordt dan een gecoördineerd antwoord opgesteld. Het gaat onder meer om:

- het draft actieplan van de WHO ter bevordering van de gezondheid van mensen met een handicap;
- een vragenlijst naar aanleiding van de update van een studie over de toegankelijkheid van informatie, vanwege "Disabled People's International and the Global Initiative for Inclusive ICTs";
- vraag naar nominaties inzake toegankelijkheid in het kader van het onderzoek van het Zero Project naar de meest innovatieve praktijken bij de implementatie van het UNCRPD;
- medewerking aan een consultatieronde van de Europese Commissie, in het verlengde van de resultaten van de evaluatie van de "Europese strategie 2007-2012 voor gezondheid en veiligheid op het werk";
- projectoproep in het kader van het Europese PROGRESS programma, met betrekking tot het domein van de gelijke rechten voor personen met een handicap;
- een vragenlijst van het Hoog Commissariaat voor de Mensenrechten over het recht op onderwijs van personen met een handicap.

2.1.7. Nieuwsbrief

De FOD Sociale Zekerheid heeft op 28 januari 2014 een Nieuwsbrief verstuurd met informatie over colloquia, studies, brochures, ... die betrekking hebben op handicap of bepalingen uit het UNCRPD⁵. Deze Nieuwsbrief werd ter informatie ook doorgestuurd naar de focal points en agentschappen van de gemeenschappen en gewesten, het Centrum voor Gelijkheid van kansen en Racismebestrijding en het maatschappelijk middenveld.

2.1.8. Acties van de aanspreekpunten bij de federale administraties

Bijlage 3 bevat een overzicht van de acties die de verschillende administratieve contactpunten sinds augustus 2013 ondernomen hebben.

Verschillende diensten verwijzen naar de inspanningen die geleverd worden op vlak van diversiteit en toegankelijkheid (ook van de websites). Velen hebben deelgenomen aan de "dag van de diversiteit" op 3 december, georganiseerd door de FOD P&O. Tot slot verwijzen een aantal diensten ook naar inhoudelijke maatregelen (FOD Sociale Zekerheid, FOD Mobiliteit).

---

⁵ Zie bijlage 2

2.2. Opmaken en opvolgen van de Belgische verslagen voor de Verenigde Naties

Overeenkomstig artikel 35 van het UNCRPD moet elke Staat die Partij is bij het UNCRPD, binnen twee jaar nadat het UNCRPD voor de desbetreffende Staat in werking is getreden, een uitgebreid rapport indienen bij het Comité⁶ over de maatregelen die zijn genomen om zijn verplichtingen uit hoofde van dit Verdrag na te komen, alsmede over de vooruitgang die is geboekt in dat verband. Daarna brengen de Staten die Partij zijn ten minste eenmaal per vier jaar een vervolgrapport uit en voorts wanneer het Comité daarom verzoekt.

Het eerste Belgische rapport werd neergelegd in juli 2011⁷. In dat rapport werd, artikel per artikel, een overzicht gegeven van de maatregelen die België (zowel federaal als vanuit de Gemeenschappen en Gewesten) genomen heeft om de bepalingen van het UNCRPD uit te voeren. Het Belgische rapport zal in september 2014 onderzocht worden door het VN-Comité.

In het najaar 2013 heeft de FOD Sociale Zekerheid in overleg met de focal points van de Gemeenschappen en Gewesten een werkwijze voorgesteld in voorbereiding op de behandeling van het Belgische rapport. Daarvoor wordt een werkdocument opgesteld, op basis van de bepalingen uit het UNCRPD, de richtlijnen van de Verenigde Naties, de tekst van het verslag, de opmerkingen uit de alternatieve rapporten, en aanbevelingen van het VN-Comité over andere rapporten.

2.3. Belgische correspondent voor het VN- Comité en voor alle vragen m.b.t. het UNCRPD

De FOD Sociale zekerheid wordt, in zijn hoedanigheid als federaal en interfederaal coördinatiemechanisme, geregeld gecontacteerd om bij te dragen in de antwoorden op vragenlijsten, ... en dit zowel vanuit de Verenigde Naties als vanuit andere organisaties.

De FOD Sociale Zekerheid neemt, in samenwerking met de FOD Buitenlandse zaken, de coördinatie op zich van de deelname van België aan de conferentie van Verdragsluitende partijen die jaarlijks door de Verenigde Naties in New York wordt georganiseerd.

In 2013 had deze Conferentie plaats van 17 tot 19 juli, met als thema "*Ensuring adequate standards of living: empowerment and participation of persons with disabilities within the framework of the UNCRPD*". België heeft daar verklaringen neergelegd die mede door de FOD Sociale Zekerheid werden voorbereid⁸.

Op 23 september 2013 vond daarnaast een ontmoeting op hoog niveau plaats om bij de uitwerking van de VN-agenda inzake ontwikkeling te komen tot een sterker internationaal engagement voor een betere inclusie van personen met een handicap.

⁶ Het VN-Comité voor de Rechten van Personen met een Handicap is een groep van internationaal en representatief samengestelde experts, die zich buigen over de rapporten die de landen moeten indienen, over de mate waarin de rechten uit het Verdrag gerealiseerd zijn.

⁷ FR : <http://www.socialsecurity.fgov.be/docs/fr/publicaties/uncrpd/uncrpd-rapport-be-fr.PDF>

NL : <http://www.socialsecurity.fgov.be/docs/nl/publicaties/uncrpd/uncrpd-rapport-be-nl.PDF>

⁸ Zie <http://www.socialsecurity.fgov.be/docs/nl/publicaties/uncrpd/cosp-rapport-2013-nl.pdf>

Deze eendaagse conferentie tijdens de openingsweek van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties mondde uit in de goedkeuring van een resolutie van de staatshoofden en regeringsleiders om meer rekening te houden met de rechten van personen met een handicap⁹.

De FOD Sociale Zekerheid coördineert de zaken die betrekking hebben op de implementatie van het UNCRPD op niveau van de Europese Unie, die Partij is bij het UNCRPD.

3. FOD Sociale Zekerheid als interfederaal coördinatiemechanisme

Op 25 november 2013 heeft de FOD Sociale Zekerheid een vergadering georganiseerd met de focal points van de Gemeenschappen en Gewesten¹⁰. Daar

- gaven de verschillende focal points een stand van zaken over hun werkzaamheden in het kader van de implementatie van het UNCRPD;
- werden afspraken gemaakt over de voorbereiding van het onderzoek van het eerste Belgische rapport, met het oog op de behandeling door het VN-comité in september 2014.

Via Nieuwsbrieven¹¹ informeert de FOD Sociale Zekerheid de focal points van de gemeenschappen en gewesten over colloquia, studies, brochures, ... die betrekking hebben op handicap of bepalingen uit het UNCRPD.

Ook voor antwoorden op vragenlijsten die betrekking hebben op materies uit het UNCRPD en waarvoor de gemeenschappen en gewesten bevoegd zijn, neemt de FOD Sociale Zekerheid contact op met de focal points van de gemeenschappen en gewesten en coördineert hij de antwoorden¹².

4. Relatie met het onafhankelijk mechanisme

Op 12 juli 2011 hebben de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten het **Centrum voor gelijkheid van kansen en racismebestrijding** aangeduid als onafhankelijke instantie. Het Centrum moet de uitvoering van het Verdrag bevorderen, beschermen en opvolgen.

De FOD Sociale Zekerheid en het CGKR onderhouden goede en nauwe contacten en wisselen informatie uit. Het CGKR was onder meer aanwezig op de studiedag van 17 oktober 2013.

5. Betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld

De FOD Sociale Zekerheid onderhoudt goede contacten met het maatschappelijk middenveld, inzonderheid met de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap (NHR) en het Belgian Disability Forum (BDF)¹³.

⁹ Zie <http://socialsecurity.fgov.be/docs/nl/publicaties/uncrpd/hlmmd-verslag-nl.pdf> en <http://socialsecurity.fgov.be/docs/nl/publicaties/uncrpd/hlmdd-outcome-document.pdf>

¹⁰ Zie bijlage 4 voor het overzicht van de verschillende focal points.

¹¹ Zie ook punt 2.1.7. en bijlage 2 – Nieuwsbrief van 28 januari 2014.

¹² Zie eveneens punt 2.1.6. – Vragenlijsten.

¹³ In overleg met de bureaus van deze organisaties werd afgesproken dat zij als aanspreekpunt voor het coördinatiemechanisme zouden optreden.

De NHR stuurt de adviezen die hij uitbrengt ter informatie door naar de FOD Sociale Zekerheid. In functie van het onderwerp van de adviezen bezorgt de FOD deze adviezen aan de federale contactpersonen “handicap” bij de betrokken overheidsdiensten.

Volgende adviezen werden doorgestuurd:

- Advies 2013/13 – Nationaal Hervormingsprogramma 2013: aan de FOD Justitie
- Advies 2013/14 – Welvaartsaanpassing: aan de FOD Sociale zekerheid en de POD Maatschappelijke Integratie
- Advies 2013/15 – Aanleg van blindengeleidevoorzieningen in het station Leuze-en-Hainaut: aan de FOD Mobiliteit
- Advies 2013/16 – Verkiezingen: aan de FOD Binnenlandse Zaken
- Advies 2013/17 – Wetsvoorstel internering: aan FOD Justitie
- Advies 2013/18 – Mantelzorgers: aan de FOD Volksgezondheid en de FOD Sociale Zekerheid
- Advies 2013/20 - Vaststelling van de tarieven van de belasting over de toegevoegde waarde en tot indeling van de goederen en de diensten bij die tarieven: aan de FOD Financiën
- Advies 2013/21 - Gebruik van vaste open trappen in en rond treinstations: aan de FOD Mobiliteit.

Alle informatie (zoals bijv. de Nieuwsbrieven) die door de FOD Sociale Zekerheid opgesteld wordt met betrekking tot het UNCRPD, wordt ook aan het secretariaat van de NHR en het BDF bezorgd.

De NHR en het BDF werden ook nauw betrokken bij de voorbereiding van de Zesde Conferentie van verdragsluitende partijen die georganiseerd werd van 17 tot 19 juli 2013 in New York en maakten deel uit van de Belgische delegatie.

6. Besluit

Dit verslag biedt een overzicht van de werkzaamheden van de FOD Sociale Zekerheid als federaal focal point en interfederaal coördinatiemechanisme over de tweede helft van 2013. Veel aandacht werd daarbij besteed aan de studiedag van 17 oktober 2013 en het uitwerken van de brochure, middelen om de aanspreekpunten zo goed en concreet mogelijk te helpen bij de implementatie van het UNCRPD.

Op het interfederale niveau gaat het vooral om uitwisseling van informatie en coördinatie van dossiers.

In de komende periode zal de FOD Sociale Zekerheid vanzelfsprekend zoveel mogelijk de aanspreekpunten blijven ondersteunen. Ook zal nagegaan worden hoe via de website van de FOD Sociale Zekerheid het UNCRPD meer bekendheid kan krijgen. Veel aandacht zal ook gaan naar de voorbereiding van het onderzoek en de deelname aan het onderzoek door het VN-comité van het eerste Belgische verslag over de implementatie van het UNCRPD.

Bijlagen:

- Bijlage 1: Overzicht van de administratieve aanspreekpunten die aangesteld werden bij de federale en programmatorische overheidsdiensten, de wetenschappelijke instellingen en de instellingen van sociale zekerheid (situatie februari 2014).
- Bijlage 2: Nieuwsbrief van de FOD Sociale Zekerheid van 28 januari 2014.
- Bijlage 3: Overzicht van de acties die de verschillende administratieve aanspreekpunten in het tweede semester van 2013 ondernomen hebben.
- Bijlage 4: Overzicht van de focal points aangeduid op het federale niveau en bij de gemeenschappen en gewesten (situatie februari 2014).